

Duy Tiên) do tên Trần Định, tỉnh trưởng ngụy quyền tỉnh Hà Nam làm đảng trưởng, tên Hoàng làm đảng phó, tên Mai Hồng làm thư ký, tên Phạm Linh làm thủ quỹ. Tổ chức phản động này đã lập được các chi bộ ở các xã Bối Cầu (Bình Lục), Đô Bái (Hà Tây), chúng âm mưu dựa vào thực dân Pháp để chống lại kháng chiến.

Cuối tháng 8-1952, Hội nghị Công an toàn Quốc lần thứ VII do đồng chí Trần Quốc Hoàn, Ủy viên Trung ương Đảng (được Trung ương Đảng cử sang phụ trách ngành công an từ ngày 19-8-1952) chủ trì. Hội nghị, đã thông qua 7 kết luận quan trọng về công tác công an:

1. Công tác bảo vệ cơ quan với phương châm: “Đảng bộ lãnh đạo, thủ trưởng cơ quan phụ trách, công an hướng dẫn chuyên môn”.

2. Công tác điều tra nghiên cứu.

3. Công tác bắt và xét xử, phải đảm bảo đúng người, đúng tội, đúng pháp luật.

4. Vấn đề hỏi cung, hội nghị đã nêu lên những sai lầm như hỏi cung thay thế điều tra, dùng nhục hình, dụ cung, mớm cung, trọng cung hơn trọng chứng cứ, hỏi cung cốt để buộc tội, chứ không tìm hiểu truy kích địch. Đồng thời hội nghị khẳng định “việc hỏi cung

phải kết hợp công tác điều tra với việc tiếp tục thu thập tài liệu, chứng cứ do nhân dân cung cấp”.

5. Vấn đề quản chế.

6. Công tác kiểm soát sự ra vào vùng tạm chiếm.

7. Vấn đề công an xã.

Vận dụng 7 kết luận của hội nghị Công an toàn quốc lần thứ VII và hướng dẫn của Công an Liên khu III, Ty Công an Hà Nam đã đề ra 6 nhiệm vụ:

1. Tăng cường công tác bảo vệ cơ quan, chú trọng cơ quan Tỉnh ủy, Ủy ban kháng chiến hành chính tỉnh, Tỉnh đội, công an, bưu điện và các cơ quan trong khối kinh tế như xuất khẩu, mậu dịch, kho thóc, thuế vụ, ngân hàng.

2. củng cố các ban công an xã, chú trọng các xã vành đai, các xã trung tâm khu du kích.

3. Giáo dục ý thức phòng gian bảo mật, vận động nhân dân lương - giáo tham gia đấu tranh trấn áp do thám, phản động và công tác trị an nông thôn.

4. Xây dựng lực lượng ngoại cần, chú trọng tổ điều tra chức nghiệp hóa ở khu du kích, tăng cường chất lượng đội điều tra chủ lực của Ty và các huyện.

5. Triệt để thi hành thể lệ ra vào vùng địch, tăng cường kiểm soát lưu động, xiết chặt vành đai chống thâm nhập của do thám, chỉ điểm, phản động.

6. Chấn chỉnh tổ chức văn phòng ty, các ban nghiệp vụ, công an huyện đơn giản bộ máy với phương châm: Nặng nghiệp vụ, nhẹ hành chính, cải tiến lề lối làm việc, thực hiện đi sâu xuống sát và thống nhất sự chỉ đạo.

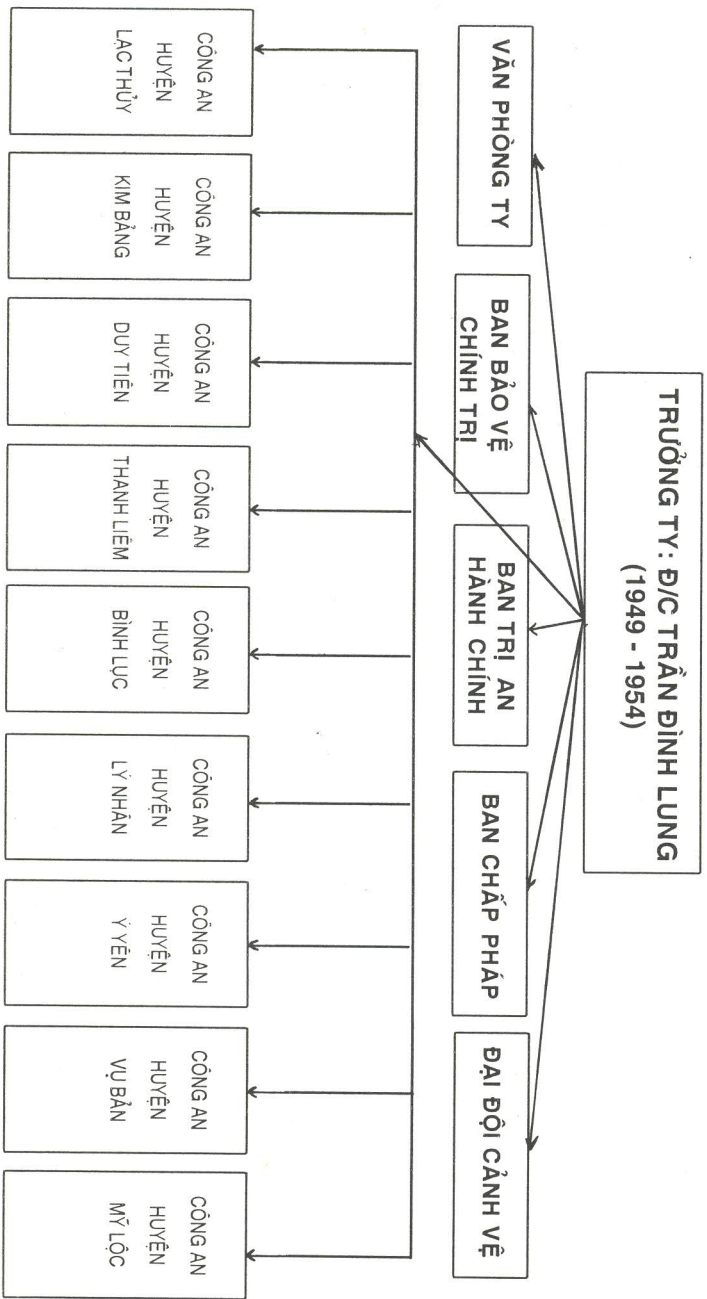
Địch xác định Hà Nam và thị xã Phủ Lý là địa bàn quan trọng, là một trong những cứ điểm của tuyến phòng thủ sông Hồng; là con đường chiến lược từ Hà Nội đi Nam Định, đi Ninh Bình. Do phong trào chiến tranh du kích ở Hà Nam ngày càng phát triển, nên năm 1952, địch điều về địa phương đại đội biệt động mang bí số 24 (Hổ Xám) do tên sĩ quan Pháp Rút-cô-ni chỉ huy, quân số của đại đội Hổ Xám có khoảng 105 tên, thì 2/3 là lính Âu Phi, còn khoảng 1/3 là lính ngụy. Đa số là những phần tử đầu hàng phản bội, bất mãn và bọn lưu manh côn đồ rất tàn ác. Bọn ngụy quân ở đại đội Hổ Xám thường biệt kích thọc sâu vào các làng xã vùng giáp ranh và vùng tự do để hòng bắt, bắn giết cán bộ, du kích, phục kích những đoạn đường mà bộ đội, cán bộ, dân công đi qua.

Khoảng cuối năm 1952, một trung đội lính ngự thuộc đại đội Hồ Xám từ thị xã Phú Lý theo đường 21, qua đồn công an Cốc Thôn và đặc phái công an Kim Bảng, tập kích đồn công an Chi Nê bắt đồng chí Hợp, đồng chí Lạc, cướp đi toàn bộ giấy tờ, tài liệu, con dấu của đơn vị rồi rút về theo đường khác; qua đồn công an Suối Tép bắn chết đồng chí Chuyện. Những hoạt động của địch đã gây tổn thất nhất định cho ta và gây tâm lý hoang mang lo sợ trong quần chúng. Vì vậy Tỉnh ủy Hà Nam chỉ thị cho bộ đội và công an phải lập kế hoạch tấn công tiêu diệt. Thi hành chỉ thị của Tỉnh ủy và chính quyền, Công an Hà Nam đã bố trí lực lượng trinh sát chính trị và điệp báo nắm tình hình, tìm hiểu lai lịch những tên sỹ quan ngự ở đại đội Hồ Xám. Kết quả ta đã bố trí chị Hưng là cơ sở điệp báo tiếp cận tên quan hai ngự, thuyết phục làm nội ứng cho ta. Đồng thời ta còn xây dựng được một số cơ sở điệp báo khác như: Hai Nhâm, Vũ Gia Hòa và anh Long. Các cơ sở nói trên, đã cung cấp cho Công an Hà Nam sơ đồ nơi đóng chốt của đại đội 24 Hồ Xám và danh sách những tên côn đồ, hung hãn để ta nghiên cứu xây dựng kế hoạch đánh địch. Đồng thời trinh sát của công an còn phối hợp với quân báo của quân đội làm nhiệm vụ điều tra, vẽ sơ đồ vị trí của địch. Đêm

6-12-1952, quân ta nổ súng tấn công nơi đóng quân của đại đội Hồ Xám. Chỉ sau 1 giờ ta đã làm chủ trận địa, diệt và làm bị thương trên 80 tên, trong đó có tên quan hai Rút-cô-ni. Sau khi đại đội Commăngđô Hồ Xám bị tiêu diệt, tòa án quân sự đã xử tử hình tên quan một nguy quân, làm tay sai đắc lực cho tên sỹ quan quân đội Pháp Rút-cô-ni.

Những tháng cuối năm 1952, trên địa bàn Hà Nam, cuộc đấu tranh giữa ta và địch vẫn diễn ra quyết liệt trên mọi lĩnh vực. Địch cố giành thế chủ động ráo riết thực hiện chính sách “lấy chiến tranh nuôi chiến tranh, dùng người Việt đánh người Việt”. Còn ta ra sức bảo vệ và mở rộng khu du kích, không ngừng tiêu hao, tiêu diệt sinh lực địch, chăm lo bồi dưỡng lực lượng lớn mạnh cả về vật chất lẫn tinh thần. Đến tháng 12-1952, trên địa bàn Hà Nam, địch chỉ còn tiếp tế cho các đồn bốt bằng máy bay. Song máy bay của chúng lại bị hút vào chiến trường chính, buộc địch phải rút bỏ nhiều vị trí như: Cát Nguyên, Vĩnh Trụ, Phú Khê, An Bài, Điệp Sơn, Hòa Mạc, Đa Cồn. Tuy nhiên chúng vẫn ngoan cố mở những cuộc càn quét, lập vành đai trắng, đồn làng tập trung dân, vây bắt thanh niên đi lính, hòng triệt phá kinh tế của ta.

PHÁC ĐỒ TỔ CHỨC TY CÔNG AN HÀ NAM (1952 - 1954)

II - ĐẨY MẠNH ĐẤU TRANH CHỐNG PHẢN CÁCH MẠNG, CÙNG QUÂN VÀ DÂN TRONG TỈNH CHIẾN ĐẤU GIẢI PHÓNG QUÊ HƯƠNG.

Từ tháng 5-1953, thi hành chủ trương của liên khu ủy III và thực hiện quyết nghị của Hội đồng Chính phủ ra tháng 3 năm 1953, tỉnh Hà Nam tiếp nhận thêm ba huyện phía bắc tỉnh Nam Định là: Mỹ Lộc, Vụ Bản, Ý Yên và một số xã bắc huyện Nghĩa Hưng. Cũng thời gian này bộ máy ngụy quyền và hệ thống tề đống của địch bị phá từng mảng, khu du kích và căn cứ du kích được gửi vững, mở rộng. Lực lượng vũ trang và bán vũ trang trưởng thành; cơ sở ở nhiều nơi kể cả vùng đồng bào Thiên chúa giáo được củng cố và phát triển. Song Hà Nam vẫn là một trong những vùng trọng điểm bình định của địch. Trước những thắng lợi của ta năm 1952 và chiến tranh du kích của tỉnh tiếp tục phát triển, các đồn địch vẫn ở vào thế bị bao vây uy hiếp. Để tránh khỏi bị tiêu diệt, địch phải rút một số vị trí quan trọng: Cầu Không (tháng 1-1953), Chi Long và Ngô Khê (tháng 5-1953). Tuy nhiên địch cố sức xây dựng một tiểu đoàn cơ động địa phương (6BVN) và đội “quân thứ hành chính lưu động” chuyên làm nhiệm vụ bình định và chiến tranh tâm lý. Địch mở những cuộc càn quét, bình định đánh phá cơ sở, ép dân lập tề, đồn làng tập trung dân, lập

thêm phòng tuyến đường số 60, chợ Giâm, Đồng Văn, Hòa Mạc.

Nhận rõ tính chất nguy hại của trại tập trung dân do địch lập ra, Tỉnh ủy Hà Nam đã trực tiếp chỉ đạo và tổ chức các cấp ủy Đảng, các ngành, đấu tranh phá âm mưu nói trên của địch. Thực hiện chủ trương của Tỉnh ủy, Công an Hà Nam đã cùng các ngành về hỗ trợ huyện ủy Duy Tiên, tổ chức cho cán bộ, đảng viên học tập nhận rõ âm mưu và thủ đoạn thâm độc của kẻ địch, đồng thời phát động giáo dục quần chúng đứng lên phá trại tập trung, trở về làng xóm làm ăn. Tích cực đấu tranh phá các tổ chức phản động, truy bắt, trừng trị những tên tay sai gian ác và âm mưu tập trung dân của địch. Đến cuối năm 1953, trại tập trung Đồng Văn bị phá rã hoàn toàn. Do bị thất bại về quân sự, địch tăng cường hoạt động gián điệp và lập các tổ chức chính trị phản động, chúng tập trung tuyên truyền, xuyên tạc như đi dân công bị sốt rét và ốm chết “vấn đề thuế nông nghiệp”, “vấn đề hòa bình giả tạo”.

Về hình thức chúng tung tin, rỉ tai, tán phát nhiều tài liệu, sách báo phản động, dùng loa phát thanh để tuyên truyền những luận điệu xuyên tạc, đồng thời thông qua những tên phản động, thành lập các hội đoàn phụ nữ, thanh niên, thiếu nhi với mục đích

chống lại cách mạng. Ở những vùng tập trung giáo dân, địch sử dụng số linh mục phản động để lừa bịp và lôi kéo quần chúng. Những tên cầm đầu các tổ chức này đều bị lưu manh hóa. Ngoài ra địch còn tổ chức “ngũ gia liên kết” để khống chế quần chúng, ngăn cản sự hoạt động của ta; cho một số nguy binh mãn hạn lính về địa phương, nhưng thực chất là làm do thám, dò la tin tức của ta rồi báo cáo cho địch.

Về hoạt động của bọn chỉ điểm, ở các thôn xóm thời gian này diễn ra rất phức tạp, bao gồm chỉ điểm của phòng Nhì, chỉ điểm của quân báo và cả chỉ điểm của các cơ quan kinh tế địch, tất cả chúng đều tập trung lượng tin tức, phá cơ sở ta...

Trong những tháng cuối năm 1953, trên địa bàn tỉnh Hà Nam, địch rút bỏ nhiều vị trí, khu du kích được mở rộng đến ven thị xã Phủ Lý. Để đảm bảo tuyến giao thông quốc lộ 1A và 21A, củng cố phòng tuyến sông Đáy, địch đưa tên quan hai Goybet về chỉ huy Séc-tơ Phủ Lý và Sú-séc-tơ⁽¹⁾ sông Đáy, lập tuyến phòng thủ từ chùa Ông đến Kinh Thanh, tăng cường cho Sú-séc-tơ Bình Lục phụ trách tuyến quốc lộ 1A từ cầu Giẽ đến thị xã Phủ Lý và tuyến 21A từ Phủ Lý đi Lê Xá. Còn tuyến sông Hồng từ Vũ Điện đến

1 Secteu, Sous-Secteur: Cơ quan tình báo của địch.

Tân Đệ do Séc-tơ Nam Định phụ trách. Ty công an ngục quyền Hà Nam còn cho lập thêm nhiều đồn cảnh sát; đưa nhiều tên tình báo chiến lược từ Hà Nội, Nam Định về địa bàn Hà Nam để hoạt động dụ dỗ, mua chuộc và mở nhiều lớp huấn luyện trẻ em làm do thám, quân báo, rồi tung ra vùng tự do, vùng du kích để hoạt động thu thập tình báo. Bọn nhân viên tình báo của địch trà trộn vào số lính bỏ ngũ, những thanh niên du kích, cán bộ bị bắt trong các cuộc càn quét đã trốn thoát hoặc được địch tha rồi tìm cách lọt vào hàng ngũ kháng chiến. Nhiều vụ hầm bí mật bị địch phát hiện, nhiều cán bộ, du kích bị địch bắt và bắn chết là do bọn đầu hàng phản bội chỉ điểm cho địch. Có tên địch đưa vào nhà tù của chúng ở thị xã Phủ Lý để nhận diện cán bộ, đảng viên đang bị địch giam giữ như tên Khôi nguyên là ủy viên ủy ban kháng chiến hành chính huyện Bình Lục, tên Thi nguyên chủ tịch ủy ban kháng chiến hành chính xã Nhân Mỹ, huyện Lý Nhân. Bọn do thám quân báo của địch còn đóng giả thương nhân buôn bán hai vùng, để ra vùng tự do và vùng du kích hoạt động. Lính biệt kích được máy bay thả dù xuống các vùng giáp ranh giữa huyện Kim Bảng và huyện Lạc Thủy để đánh sâu vào vùng hậu phương của ta. Số lính mục phản động, đã lợi dụng những lớp dạy giáo lý cho trẻ em để lòng nội dung huấn luyện làm do thám, chỉ điểm. Điển hình như

linh mục phản động Biểu đã dùng nhà thờ xứ Vinh Sơn (thị xã Phủ Lý) làm nơi huấn luyện hàng trăm trẻ em làm do thám, chỉ điểm. Ty Công an Hà Nam đã bắt một số học viên để khai thác làm rõ phương thức thủ đoạn của chúng. Đồng thời được sự phối hợp của bộ đội địa phương, Công an Hà Nam đã đột nhập vào nơi huấn luyện giải tán trên 200 học viên gồm: 160 trẻ em và trên 40 phụ nữ, tiêu hủy nhiều tài liệu của địch.

Trong công tác phản gián, 6 tháng cuối năm 1953, Công an Hà Nam đã phát hiện và truy bắt một số tên là cán bộ, bộ đội, du kích bị địch bắt khống chế mua chuộc, do ham sống sợ chết đã đầu hàng phản bội và làm tay sai cho chúng. Như tên Lợi nguyên là chi ủy viên, chi bộ xã Nhân Hòa (Lý Nhân) bị địch bắt khống chế đánh trở lại làm xã đội trưởng dân quân. Đồn công an Bồng Lạng truy bắt Nguyễn Thị Diệm và tên Cả Mừng làm do thám cho địch do tên Tế nhân viên phòng Nhì ở Hà Nội tung vè. Công an Hà Nam còn theo dõi bắt Tạ Ngọc Châu và truy bắt tên Tiết (tức Tùng) làm do thám cho địch tại Ba Sao (Kim Bảng).

Những chiến thắng liên tiếp của ta ở khắp chiến trường đã tiêu hao, tiêu diệt nhiều sinh lực địch, làm cho ngụy quyền, ngụy quân hoang mang lo sợ, quân

ngụy bỏ ngũ ngày một nhiều. Để bù đắp số lính bị thiếu hụt nghiêm trọng, địch tăng cường đơn quân bắt lính, tổ chức các cuộc càn quét vào khu du kích, quây bắt thanh niên bổ sung quân số. Chúng thông qua số lính mục phản động, dùng thần quyền giáo lý để khống chế, ép buộc bắt hàng ngàn thanh niên ở các địa phương đi lính ngụy. Ở thị xã Phủ Lý, địch giật dây những phần tử cơ hội, lập các tổ chức như: Đoàn thanh niên, hội phụ nữ, đoàn thiếu nhi phụng sự Tổ quốc. Những tên cầm đầu các tổ chức phản động ở các thôn Lão Cầu, Hoàng Đạo (Duy Tiên) Tân, Kiện Khê (Thanh Liêm), Cát Xuyên (Kim Bảng) đã bị công an bắt cảnh cáo, buộc làm giấy cam đoan, không hoạt động cho các tổ chức do địch lập ra. Ngoài ra địch còn thông qua những tên phản động lợi dụng đạo Phật như: Thích Hải Yến chùa Cát Lại, Hải Triều chùa Tế Xuyên, lập tổ chức Phật giáo thế giới hồng lừa bịp lôi kéo Phật tử. Chúng đã phát triển ở một số địa phương như: Cát Lại (Bình Lục), Vĩnh Trụ, Mai Xá, Tế Xuyên (Lý Nhân). Ty Công an Hà Nam đã bắt Hải Yến đi cải tạo, thu nhiều tài liệu và kinh bốn mang nội dung phản động. Với đà chiến thắng trên khắp các chiến trường, quân dân Hà Nam đã tấn công tiêu diệt cứ điểm quân sự của địch ở Kiện Khê, đồng thời xóa đi một số hang ổ của bọn tề điệp ác ôn ở các huyện Thanh Liêm, Kim Bảng. Công an Hà Nam đã phối